

Danyýl Kitaby — Bir Ýüz Dört

Pygamberlik Düzgüniniň Açylyşy: Ahyrzamanlarda Derňew we Ýerine Ýetiriji Hökimleriň Düşünilişi

Jeff Pippenger
2024-02-29

Biz 1989-njy ýylda, “ahyrzaman wagtynda,” Ronald Reýgan bilen Rim papasynyň arasyndaky gizlin bir ylalaşygyň netijesinde Sowet Soýuzy syrylyp aýrylanda, Daniel on birinji babyň soňky alty aýatyny açyp görkezmek işinde Ýahuda taýpasynyň Arslany tarapyndan kesgitlenen pygamberlik kadasyny ornaşdyrýars. Biz Rimiň üç gatly ulanylyşynyň we Wawilonyň ýykylşynyň Ýlham on ýedinjide zenany hem-de onuň münen we onuň üstünden höküm sürýän haýwany kesgitleýändigini görkezdik.

On ýedinji we on sekizinji baplarda aýalyň hem-de haýwanyň beýan edilişi, Hudaýyň Häzirki zamanyň Wawilonyň üstüne getirýän zygyderli hökümüne aýdyňlaşdyrýar; bu höküm ýakynda çykjak ýekşenbe kanunyndan başlap, Mikaýyl ýerinden galyp, adamzat üçin synag möhleti ýapylýança dowam edýär. Şol wagt aralygy, Hudaýyň Rehimdarlygy bilen garyşdyrylyp amala aşyrylýan Ýerine Ýetiriji Hökmüniň ilkinji bölegini alamatlandyrýar. Soňra bolsa, soňky ýedi bela bilen birlikde, Onuň hökümüne hiç hili rehim goşulmaýar. Bu iki ädim 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda başlanan Derňew Hökmünde hem göz önünde tutulypdy. Derňew hökümi ölüleriň derňelmegi we höküm edilmegi bilen başlady, hem-de 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda diri bolanlaryň derňew hökümi başlady.

Diri bolanlaryň hökmi hem iki döwre bölünýär; birinji döwür 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda başlanýar we höküm Hudaýyň öýünden başlanýandygy üçin, ýüz kyrk dört münüş arasynda bolmaga dalaşgär bolanlaryň derňewi we hökmi bilen başlanýar. Ölüleriň derňew hökmi diňe durmuşynyň haýsydyr bir döwründe atlary ýaşaýyş kitabyna ýazylan bolanlar babatda amala aşyrylypdy. Ýazylan we hasaba alnan ölüleriň atlary soňra günäler kitaby bilen deňeşdirildi. Eger olaryň boýun alynmadyk günäleri bar bolsa, olaryň atlary ýaşaýyş kitabyndan aýrylyp taşlandy. Diri bolanlaryň derňew hökmi Hudaýyň öýünden başlanýar diýip kesgitlenýär, emma ölüleriň derňew höküminde beýle kesgitleme zerur bolmandy.

Ýüz kyrk dört münüş möhürleniş döwründe diri bolanlaryň derňew höküminde, Hudaýyň Sözi şol hökümiň Hudaýyň ybadathanasy bolan Iýerusalimden başlanandygyny anyk görkezmäge ünsli boldy. Mukaddes Kitap bu hakykata ikinji göni şaýatlygy berýär.

Çünki höküm çykarylyşynyň Hudaýyň öýünden başlanmaly wagty ýetdi; eger-de ol ilki bizden başlasa, onda Hudaýyň hoş habaryna boýun egmeýänleriň ahyry näme bolar? 1 Petrus 4:17.

Dirileriň hökmi Hudaýyň öýi bolan Iýerusalimden başlanýar, we şol hökmiň başlanýan anyk bir wagty bar. Dirileriň hökmi Iýerusalimde, ýazuwçynyň syýa gabynyň Iýerusalimi aýlanyp geçip, ybadathanada hem-de ýurtda edilýän nejislikler üçin ah çekip, nala edýän erkekleriň we aýallaryň ýüzüne bir nyşan goýýan wagtynda başlanýar.

Hoş Habara boýun egmeýän topar, Vahý kitabynyň ýedinji babynda ýüz kyrk dört münlik bilen garşylyklylykda görkezilýär; şol ýerde Ýahýa olary beýik köplük diýip atlandyrýar. Beýik köplük, dirileriň höküm edilýän döwründe höküm edilýän diri janlaryň bir toparyny aňladýar; olar Hudaýyň kanunyna doly boýun egmändirler, çünki olar papanyň gününe, ýagny güne sežde edip geldiler. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýakynda çykjak Ýekşenbe kanuny wagtynda, Hezekiýel pygamberiň dokuzynjy babynda ýazgyçynyň syýa gaply perişdesi tarapyndan möhürlenlenler — bu hem Vahý kitabynyň ýedinji babyndaky möhürlenmedir — baýdak hökmünde ýokary göteriler. Şonda häzirki wagtda Hoş Habara boýun egmeýänlerden ýedinji günün Sabatyna görä hasap soralar.

“Emma geçmiş nesilleriň hristianlary ýekşenbe gününü berjaý edipdirler, muny etmek bilen Injildäki Sabat gününü tutýarys diýip çaklapdyrlar; hem-de häzirki wagtda her bir ybadathanada, Rim Katolik jemgyýetini hem aýyrman, ýekşenbe güniniň Hudaý tarapyndan bellenen Sabatdygyna ýürekden ynanýan hakyky hristianlar bardyr. Hudaý olaryň niýetleriniň ýürekdeşligini we Onuň öňündäki dogrulygyny kabul edýär. Emma ýekşenbe berjaý edilişi kanun bilen mejbury edilende, hem-de hakyky Sabatyň borjy babatda dünýä ýagtylandyrylanda, şonda kim Hudaýyň buýrugyny bozup, ygtyýary Rimiňkiden ýokary bolmadyk bir buýruga boýun egse, şeýlelik bilen ol papalygy Hudaýdan ýokary hormatlandyrar. Ol Rime we Rim tarapyndan bellenen dessury mejbury edýän güýje tagzym edýär. Ol haýwana we onuň şekiline çokunýar. Adamlar şeýlelik bilen Hudaýyň Öz ygtyýarynyň nyşany diýip yglan eden dessuryň ret edip, onuň deregine Rimiň öz hökümranygynyň alamaty hökmünde saýlan zadyna hormat görkezende, olar şeýlelik bilen Rime wepalylygynyň nyşanyny — ‘haýwanyň belligini’ — kabul ederler. Bu mesele halkyň öňünde şeýle aç-açan goýulýança, hem-de olar Hudaýyň buýruklary bilen adamlaryň buýruklarynyň arasynda saýlamaga getirilýança, bidüzgünçilikde galmagyny dowam etdirýänler ‘haýwanyň belligini’ almazlar.” Beýik Jedel, 449.

Möhürlenlenleriň baýdagy, Hoş Habara boýun egmeýänleri boýun egmäge çagyryýandyr.

Şol günde Ýeşşäniň bir köki bolar; ol halklar üçin baýdak bolup durar; başga milletler oňa ýüz tutarlar; onuň rahatlygy şöhratly bolar. Şol günde şeýle bolar: Reb Öz halkynyň galanlaryny gaýtadan, ikinji gezek, Assiriýadan, Müsürden, Pathrosdan, Kuşdan, Elamdan, Şinardan, Hamatdan we deňiz adalaryndan yzyna getirmek üçin elini uzadar. Ol milletler üçin bir baýdak galdyrar, Ysraýylyň kowlanlaryny ýygnaýar we Ýehudanyň dagynaklaryny ýeriň dört künjeginden bir ýere jemläär. Işaya 11:10–12.

Häzirki wagtda Hoş Habara boýun egmeýänler diri wagtlary höküm edilýärler, emma olaryň hökümi derňew häsiýetli hökümdä diri bolan ýüz kyrk dört münüň işinden soň gelmelidir, çünki olar ýakynda güýje girjek Ýekşenbe kanunynyň krizis döwründe diňe Hudaýyň möhri bilen möhürlenlen erkekleri we aýallary görmek arkaly duýdurylyp bilnerler.

Mukaddes Ruhun işi dünýäni günä, dogrulyk we höküm barada ynandyrmakdyr. Dünýä diňe hakykata ynanýanlaryň hakykat arkaly mukaddeslenendigini görüp, beýik we mukaddes ýörelgelere görä hereket edýändigini, Hudaýyň buýruklaryny berjaý edýänler bilen olary aýak astyna salýanlaryň arasyndaky tapawudy beýik we ýokarlanan manyda görkezýändigini görüp

duýdurylyp bilner. Ruhuň mukaddeslemesi Hudaýyň möhürine eýe bolanlar bilen galp dynç gününü berjaý edýänleriň arasyndaky tapawudy aýan edýär. Synag gelende, haýwanyň nyşanyňyň nämedigi aýdyň görkeziler. Ol ýekşenbe gününü berjaý etmekdir. Hakykaty eşidenden soň hem bu günü mukaddes diýip hasap etmegini dowam etdirýänler, wagtlary we kanunlary üýtgetmegi küýüne düwen günä adamsynyň nyşanyňy göterýärler. Bible Training School, December 1, 1903.

Üçünji Iliýanyň işiniň amala aşyrylýan ýerine ýetiriji höküm ýakyn wagtda çykjak ýekşenbe kanunyndan başlanýar. Ol iki wagt döwründen ybaratdyr; birinji döwürde Hudaýyň hökmleri häzir Hoş Habara boýun egmeýänler üçin merhemet bilen garyşandyr, soňra bolsa rehim-şepagatsyz dökülýän in soňky ýedi bela onuň yzyna eýerýär.

“Synag wagty indi köp wagtda dowam etmez. Indi Hudaý ýer ýüzünden Öz saklaýjy elini çekýär. Ol uzak wagtdan bäri Öz Mukaddes Ruhunyň üsti bilen erkekler we aýallar bilen gepleşip geldi; emma olar bu çagyryşa gulak asmadylar. Indi Ol Öz halkyna hem-de dünýä Öz höküm hökümli arkaly gepleýär. Bu hökümli wagty, hakykatyň nämedigini öwrenmäge heniz mümkinçilik tapmadyk bolanlar üçin rehim-şepagat wagtydyr. Reb olara mähir bilen nazar salar. Onuň rehim ýüregi täsirlenendir; Onuň eli halas etmek üçin henizem uzalyp dur. Soňky günlerde hakykaty ilkinji gezek eşitjek köp sanly adam howpsuzlyk agylyna kabul ediler.” Review and Herald, November 22, 1906.

Hoş habara tabyn bolmaýanlar Isanyň çagyryjakdygyny wada beren “beýleki goýunlardyr”, we Ol çagylanda, olar Onuň sesini eşiderler.

Meniň başga-da goýunlarym bar, olar bu agyla degişli däl; olary hem Men getirmelidirin, olar Meniň sesimi eşiderler; we bir agyl, bir çopan bolar. Ýahýa 10:16.

Olaryň eşidýän “sesi” Ylham kitabyňyň on sekizinji babyndaky ikinji “sesdir”; ol ýakyn wagtda çykjak ýekşenbe kanuny döwründe gaty ses bilen gygyrýar, şol wagtda zynaçynyň hökmi iki esse artdyrylýar, çünki ol günäniň synag möhletine degişli kasesini dolduryp gutardy.

Pygamber şeýle diýýär: «Men asmanyňdan başga bir perişdäniň inýändigini gördüm; onda beýik gudrat bardy; ýer onuň şöhraty bilen ýagtyldy. Ol güýçli ses bilen batly gygyrdy we şeýle diýdi: Beýik Babil ýykyldy, ýykyldy, we jynlaryň mesgenine öwrüldi» (Revelation 18:1, 2). Bu ikinji perişde tarapyndan berlen şol bir habardyr. Babil ýykyldy, «sebäbi ol ähli milletlere öz zinasynyň gazabyňyň şerabyny içirdi» (Revelation 14:8). Ol şerap näme? — Onuň ýalan taglymatlarydyr. Ol dünýä dördünji tabşyrygyň Sabatynyň ýerine galp bir sabaty berdi we Şeýtanyň ilkinji gezek Eden bagynda How ene aýdan ýalanlygyny gaýtalady — janyň tebigy taýdan ölmezligini. Ol köp sanly garyndaş ýalňyşlyklary hem giňden ýaýratdy, «adam buýruklaryny taglymat edip öwredip» (Matthew 15:9).

Isa Öz jemgyýetçilik gullugyna başlanda, Ol Ybadathanany onuň mukaddeslige dil ýetirýän haramlanmasyndan arassalady. Onuň gullugynyň in soňky işleriniň arasynda Ybadathananyň ikinji gezek arassalanylmagy bardy. Şeýlelikde, dünýäni duýdurmak üçin edilýän soňky işde ýygnaclara iki aýratyn çagyryş edilýär. Ikinji perişdäniň habary şudur: “Beýik şäher bolan Wawilon ýykyldy, ýykyldy, çünki ol ähli milletlere öz zynasyna degişli gazabyň şerabyny

içirdi” (Ylham 14:8). Üçünji perişdäniň habarynyň güýçli nidasynda bolsa gökden bir ses eşidilýär, şeýle diýýär: “Eý, Meniň halkym, onuň içinden çykyň, onuň günälerine şärik bolmaz ýalyňyz we onuň belalaryndan almaz ýalyňyz. Çünki onuň günäleri göge çenli ýetdi, Hudaý hem onuň etmişlerini ýatlandy” (Ylham 18:4, 5). Saýlanan Habarlar, 2-nji kitap, 118.

Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda tiz wagtda çykjak Ýekşenbe kanunynda Häzirki Babil babatynda ýerine ýetiriji hökümiň barha öňe gidýän işi başlanýar, hem-de iki höküm bir-biriniň üstüne gabat gelýändigini sebäpli dirileriň höküminiň soňky döwri başlanýar. Ähtiň Habarçysy üçin ýoly taýýarlaýan üçünji habarçy, 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda başlanyp, häzirki wagtda hoş habara gulak asmaýanlaryň in soňkusy Ylham kitabynyň on sekizinji babyndaky ikinji sesi eşidip, Babiliň içinden çykýança dowam edýän dirileriň hökümi döwründäki işi aňladýar. Şol iş, ýoly taýýarlaýan habarçynyň gullugynyň başynda bir yüz kyrk dört müňüň ybadathanasynyň arassalanylyşyny we päklenilişini, soňra bolsa Ähtiň Habarçysy üçin ýoly taýýarlaýan habarçynyň gullugynyň ahyrynda beýik mähelläniň ybadathanasynyň tämizlenişini we päklenilişini kesgitleýär.

Ýakyn wagtda çykaryljak ýekşenbe güni baradaky kanun wagtynda Pentikostda ýüze çykan Hudaýyň güýjüniň aýan bolşy gaýtadan gaýtalanar.

Hiçbirimiz, karakterlerimiz üzerinde tek bir leke ya da kusur bulunduğu sürece, Tanrı’nın mührünü asla almayacağız. Karakterlerimizdeki kusurları gidermek, can mabedini her türlü murdarlıktan arındırmak bize bırakılmıştır. O zaman son yağmur, Pentikost Günü’nde ilk yağmurun öğrencilerin üzerine yağdığı gibi, bizim üzerimize de yağacaktır....

“Eý, doganlar, siz taýýarlygyň bu beýik işinde näme edýärsiňiz? Dünýä bilen birleşýänler dünýewi galypy kabul edýärler we haýwanyň nyşanyňa taýýarlanýarlar. Özüne ynamsyz bolan, Hudaýyň önünde özüni peseldýän we hakykata boýun bolmak arkaly janlaryny päkleyänler bolsa, göksel galypy kabul edýärler hem-de maňlaýlarynda Hudaýyň möhürine taýýarlanýarlar. Permana çykaryllanda we tamga basylanda, olaryň häsiýeti ebedilik üçin päk we tegmilsiz bolup galar.” Testimonies, volume 5, 214, 216.

Şu ýerde pygamberlik Sözüindäki göze ilýän bir laýyksızlyga büdremek mümkin bolup görünýär, emma beýle etmegiň zerurlygy ýokdur. Şägirtleriň döwründäki Pentikostda kuwwat berlen habar beýleki milletlere eltilmedi; olar bolsa ýakyn wagtda geljek ýekşenbe kanuny wagty Hoş Habara boýun egmeýänlerdir. Pentikostda kuwwat berlen habar gadymy Ysraýyla eltildi; olar hem ýene üç ýarym ýyl dowamynda özleriniň soňky synag möhletinde bolup galdylar.

Ýetmiş hepde seniň halkyňyň we seniň mukaddes şäheriňiň üstüne kesgitlenendir: jenaýaty tamamlamak, günälere ahyrky soň bermek, ýazyk üçin ýarasygy amala aşyrmak, ebedi dogrulygy getirmek, görnüşi we pygamberligi möhürlemek hem-de in Mukaddesi mesh etmek üçin. Daniel 9:24.

Pentikostda kuwwatlandyrylan habar, hoş habara boýun bolmadyklara diňe Stefan biziň eramyzyn 34-nji ýylynda daşlanyp öldürilenden soň ýetiriler. Waýt uýa bu hakykaty köplenç görkezýär.

“Şonda perişde şeýle diýdi: ‘Ol bir hepde [ýedi ýyl] dowamynda köpler bilen ähti tassyklaryr.’ Halasgär Öz hyzmatyna girişeninden soňky ýedi ýylyň dowamynda Hoş Habar, aýratyn hem, ýahudylara wagyz edilmelidi; üç ýarym ýyl Mesihniň Özi tarapyndan, ondan soň bolsa resullar tarapyndan. ‘Hepdäniň ortasynda Ol gurbanlygy we sadakany bes eder.’ Daniýel 9:27. M. S. 31-nji ýylyň ýazynda Mesih, hakyky gurbanlyk hökmünde, Kalwariýada hödürlendi. Şonda ybadathananyň perdesi iki bölege ýyrtyldy; bu bolsa gurbanlyk gullugynyň mukaddesliginiň we ähmiýetiniň gutarandygyny görkezdi. Ýerdäki gurbanlygyň we sadakanyň bes edilmeginiň wagty gelip ýetipdi.”

“Bir hepde — ýedi ýyl — milady 34-nji ýylda tamamlandy. Soňra, Stepan daşa tutulyp öldürilmegi bilen, ýehudylar hoş habary ret edendiklerini ahyrsoňy gutarnykly möhürlediler; yzarlama sebäpli dagadylyp giden şägirtler ‘hemme ýerde gezip, sözi wagyz edýärdiler’ (Resullaryň Işleri 8:4); şondan kän wagt geçmänkä, yzarlawçy Saul iman etdi hem-de milletlere resul bolan Pawlus boldy.” The Desire of Ages, 233.

Mesihniň direlişinden elli gün soň, Pentikostda güýjüne eýe bolan habar, Hoş Habaryň Mesihniň beýleki sürüsini Babildan çagyryp çykarýan ýekşenbe kanuny bilen gabat gelýär; ýöne haçdan soň üç ýarym ýyl geçýänçä, ýehudylar «Hoş Habary ret edişlerini möhürlemediler», we şondan soň habar beýleki milletlere gitdi; olar bolsa şol wagt Hoş Habara boýun egmedik bolanlardyr. Görnüp duran gapma-garşylyk, b. e. 34-nji ýylda ýehudylaryň Hoş Habary ret edişlerini möhürländikleri baradaky kesgitleme bilen has-da ulalýar; çünki Waýt uýa munuň tersini aýdýar.

“Tutus dabaralyk ybadat düzüminiň barysy Mesihniň nyşany bolandygy üçin, Ol bolmazdan onuň hiç hili gymmaty yokdy. Ýewreýler Mesihni ölüme tabşyryp, Ony ret edýändiklerine soňky möhri basanlarynda, olar ybadathana we onuň hyzmatlaryna many berýän ähli zady ret etdiler. Onuň mukaddesligi gitdi. Ol ýykylmaga höküm edilipdi. Şol günden başlap gurbanlyk sadakalary we olar bilen baglanyşykly hyzmat hiç bir many aňlatmaýardy. Olar Kabylyň sadakasy ýaly, Halasgäre bolan imany beýan etmeýärdi. Ýewreýler Mesihni ölüme höküm etmek bilen, aslynda öz ybadathanalaryny ýykdylar. Mesih haça çüýlenende, ybadathananyň içki perdäsi ýokardan aşaklygyna iki bölege ýyrtyldy; bu bolsa beýik, soňky Gurbanlygyň berlendigini hem-de gurbanlyk sadakalary ulgamynyň ebedilik tamam bolandygyny aňladýardy.” The Desire of Ages, 165.

Ýahudylar Hoş Habary ret etdiklerini Stefanyň daşlanmagynda möhürledilermi ýa-da Mesihniň haçynda? Görnüşdäki bu gapma-garşylyk Pentikostda Hudaýyň güýjüniň ýüze çykmagyny ýakyn wagtda geljek Ýekşenbe güni baradaky kanun bilen baglanyşdyrýan görnüşdäki gapma-garşylyk bilen arabaglanyşyklydyr.

Biz görünýän garşylygy indiki makalada aýdyňlaşdyrmagy maksat edinýäris, emma size ýatlatmak isleýäris: bu aýratyn seljerişiň maksady pygamberleriň görkezşi ýaly, soňky günlerde Hudaýyň Laodikeýadaky halkynyň höküm düşüňjesine düşüňmeýändigini hakykatyna esaslanýar. Derňew we ýerine ýetiriji hökümleriň ikisiniň hem ýakyn wagtda geljek ýekşenbe kanunynda nähili birleşýändigini anyk düşüňmek üçin, biz hökümiň dürli döwürlerini we maksatlaryny gözden geçirmäge wagt aýyrdyk. Ýaňy gozgap geçen görünýän garşylyklarymyz bilen baglanyşykly açylyşy görmek üçin, bu unsurlar gözden geçirilmelidi.

Bu öwrenişi indiki makalada dowam etdireris.

Rim katolikleri Sabatyň özgerdilmeginiň öz ybadathanalary tarapyndan edilendigini ykrar edýärler we hut şu özgerişi ybadathananyň in ýokary ygtyýarlylygynyň subuty hökmünde görkezýärler. Olar hepdäniň ilkinji gününü Sabat hökmünde berjaý etmek bilen protestantlaryň onuň ylahy zatlar barada kanun çykarmak güýjüni ykrar edýändiglerini beýan edýärler. Rim ybadathanasy öz ýalňyşmazlyk baradaky talabyndan ýüz öwürmedi; dünýä hem-de protestant ybadathanalary onuň döreden galp Sabatyny kabul edip, Ýehowanyň Sabatyny ret edenlerinde, olar aslynda şol talaby ykrar edýärler. Olar bu özgeriş üçin ygtyýarlyga salgylanyp bilerler, ýöne olaryň pikir ýöretmesindäki ýalňyşlygy aňsatlyk bilen görmek bolýar. Papist protestantlaryň özlərini aldaýandyklaryny, bu meselede hakykata bilkastlaýyn göz ýumýandyklaryny görer ýaly ýiti düşünjelidir. Ýekşenbe düzgüniniň goldaw gazanmagy bilen, ol bütin protestant dünýäsini ahyrsoňy Rimiň baýdagynyň astyna getirjekdigine ynamly bolup, begenýär.

Şenbe gününüň üýtgedilmegi Rim ybadathanasynyň häkimiýetiniň nyşany ýa-da belgisi bolup durýar. Dördünji tabşyrygyň talaplaryna düşünp, hakyky Şenbäniň ýerine galp şenbe gününü tutmagy saýlaýanlar, munuň bilen diňe şol buýruk berýän güýje hormat-sarpa goýýarlar. Haýwanyň belgisi papalyk şenbesidir; ol dünýä tarapyndan Hudaýyň bellän gününüň ýerine kabul edilendir.

“Emma haýwanyň nyşanyny kabul etmegiň wagty, pygamberlikde bellenişi ýaly, entek gelmedi. Synag wagty heniz gelmedi. Her bir ybadathanada, Rim Katolik ýygnağyny hem hasaba almazlyk bolmaz, hakyky mesihiler bar. Olar ýagtylygy alyp, dördünji tabşyrygyň borjuna görýänçäler hiç kim höküm edilmez. Emma galp Sabaty mejbury edýän perman çykarylanda, we üçünji perişdäniň güýçli nidası adamlary haýwana we onuň keşbine ybadat etmekden duýdurylanda, galp bilen hakykynyň arasyndaky çyzyk aýdyň çekiler. Şonda henizem günäde dowam edýänler maňlaýlarynda ýa-da ellerinde haýwanyň nyşanyny kabul ederler.”

“Biz bu döwre çalt ädimler bilen golaýlaşýarys. Protestant ybadathanalary ýalan dini goldamak üçin dünýewi häkimiýet bilen birleşenlerinde, öz ata-babalary şol dine garşy çykandyklary üçin in gazaply yzarlamalara dözen bolsalar, şonda papalyk Sabaty ybadathana bilen döwletiň birleşen häkimiýeti arkaly mejbury kabul etdiriler. Milli imandan dönüklük bolar, ol bolsa diňe milli heläkçilik bilen tamamlanar.” Bible Training School, 1913-nji ýylyň 2-nji fewraly.